

SPROG NYVANG

Den nye sprogvurdering

Metode og normering

Sprogpakken - praksis der gør en forskel

BERGSTRØM

UCC

VIA

COX

SPROG NYVANG

Den nye sprogvurdering

- Metode og normering
 - En del af dagtilbudsloven i 2007 og ændret i 2010
 - Skal ses i sammenhæng med skolelovens bestemmelse om sprogvurdering ved skolestart
 - Der er mange former for sprogvurdering

Sprogpakken - praksis der gør en forskel

BERGSTRØM

SPROG NYVANG

Lovgrundlag

- Sprogvurdering af alle tosprogede børn (§ 4 a i folkeskoleloven – fra 2004) §
- Sprogvurdering af alle treårige børn (2007)
- 2010: dagtilbudsloven: ophævelse af § 4 a og af kravet om at alle treårige skal tilbydes sprogvurdering. Nu omfatter en obligatorisk sprogvurdering:
 - børn i dagtilbud, som det pædagogiske personale har en formodning om kan have behov for sprogstimulering
 - børn der ikke er i dagtilbud

Sprogpakken - praksis der gør en forskel

BERGSTRØM

SPROG LEVNING Lovgrundlag (fortsat) §

- Sprog vurdering ved skolestart (2009):
 - I starten af børnehaveklassen foretages som led i undervisningen en sproglig vurdering af børnene, således at undervisningen fra starten kan tage udgangspunkt i det enkelte barns sproglige kompetencer og forudsætninger og princippet om undervisningsdifferentiering.
 - Resultater af sprogvurderingen indgår i elevplanen for børnehaveklassen (§ 3)
- Sprogvurdering af børn før skolestart er på vej

BERGSTEDSLEJLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVNING Flere former for sprogvurdering

- Sprogvurdering, der bygger på iagttagelser af barnets spontantale i dagligdags situationer (ex TRAS, Bornholmske 3-årsscreening, -)
 - Disse kan have høj validitet (måler det vi tror vi måler) men lav reliabilitet (pålidelighed)
- Sprogvurderinger, der bygger på konstruerede situationer og hvor resultatet ses i forhold til undersøgte normer for børns kunnen
 - Høj reliabilitet. Mere usikker validitet. Giver grundlag for sammenligninger – både ifht. andre børn (normer) og til barnet selv ved senere vurderinger.

BERGSTEDSLEJLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVNING Sprogvurdering af børn i treårsalderen, inden skolestart og i børnehaveklassen

- Sprogvurderingsmaterialet kan anvendes til de lovpligtige sprogvurderinger i dagtilbud og i starten af børnehaveklassen.
- Omfatter børn, der er i dagtilbud, og som det pædagogiske personale har en formodning om, kan have behov for sprogstimulering.

BERGSTEDSLEJLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVERE Sprog vurdering af børn i treårsalderen, inden skolestart og i børnehaveklassen

- Omfatter alle børn, der ikke er i dagtilbud.
- *Skolerne har pligt til som led i undervisningen at foretage en sproglig vurdering af alle børn i starten af børnehaveklassen, således at undervisningen fra starten kan tage udgangspunkt i det enkelte barns sproglige kompetencer og forudsætninger og princippet om undervisningsdifferentiering (Vejledningens s. 3).*

BERGSTRØM LILJES **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVERE Sprog vurderingerne

- Er et sammenhængende materiale der giver mulighed for at følge barnets sproglige udvikling indenfor fire sproglige områder.
- Materialet er tilpasset børnenes alder, så der er forskel på nogle af de test, der anvendes til de tre aldersgrupper.
- Dermed kan resultaterne være med til at sikre en sammenhængende indsats overfor barnet fra dagtilbud til skole.
- Resultaterne kan bidrage til en målrettet tilrettelæggelse af den pædagogiske indsats i dagtilbuddet og af undervisningen i børnehaveklassen.
- Sprog vurderingerne er en videreudvikling af sprog vurderingsmaterialet for 3-årige (fra 2006) og er udviklet på baggrund af en række omfattende pilottest og de bygger på den nyeste forskningsviden om børns sprogtilegnelse.

BERGSTRØM LILJES **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVERE Sproglige kompetencer der vurderes

- Produktivt talesprog
 - Bl.a. ordforråd, grammatiske færdigheder, narrative kompetencer – at kunne fortælle historier, forståelse af ord, begreber og komplekse sætninger.
- Receptivt talesprog
 - sprogforståelse.
- Lydlige kompetencer
 - peger frem mod senere afkodningskompetencer (at kunne identificere bogstaver og skrevne ord).
- Kommunikative kompetencer
 - hvordan bruger barnet sproget i forskellige kommunikative situationer?

BERGSTRØM LILJES **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG HVORNÅR

Hvem gennemfører sprogvurderingen?

- Kan gennemføres af dagtilbudspersonalet – børnehaveklasselederen
- En fagperson uden tilknytning til børnene kan gennemføres de fleste test, men enkelte dele kræver et godt kendskab til barnet
- Barnets forældre deltager ved at udfylde et skema om barnets ordforråd, brug af bøjningsendelser og sproglig kompleksitet (3-årige).

BERGESTRÅLLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG HVORNÅR

Et- og tosprogede børn

- Materialet kan anvendes til både et- og tosprogede børn.
- Simultant tosprogede eller – sekventielt tosprogede børn?
- Dagtilbudslovens og skolelovens definition
– *Ved tosprogede forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund lærer dansk.*

BERGESTRÅLLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG HVORNÅR

Et- og tosprogede børn (fortsat)

- *Dagtilbudsloven og folkeskoleloven har fokus på børn, som har behov for sprogstimulering for at udvikle deres dansksproglige kompetencer, så børnene kan få det samme ud af grundskolen som jævnaldrende etsprogede danske børn. De børn, der er omfattet af lovens definition på tosprogede, vil primært være børn, der i en ren sproglig forstand betegnes "sekventielt tosprogede" (vejl. S. 4).*
- *For tosprogede børn, der på baggrund af sprogvurderingsmaterialet identificeres med dansksproglige vanskeligheder (dvs. børn i Fokuseret og Særlig indsats) skal der ses særligt på barnets samlede ordforråd på dansk og modersmålet. (s. 8).*

BERGESTRÅLLEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVMÅL **ANVENDELSE AF SPROGVURDERINGER**

- Sprogvurderingen kan henvise til en af tre grupperinger: almindelig daglig indsats, fokuseret indsats, intervention her og nu – fx via talepædagog
- I forbindelse med samarbejde med forældre
- Som redskab for pædagogiske handleplaner for det enkelte barn og for børnegruppen
- Som generel baggrund for udvikling af det sprogpædagogiske arbejde
- Som sammenligningsgrundlag – jfr. normering

BEREGNET TIL BØRN I ALDEREN 3, 5-6 OG 6-7 ÅR **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVMÅL **GENERELT OM SPROGVURDERING**

- Sprogvurderingsmaterialet er beregnet til børn i alderen 3, 5-6 og 6-7 år; dvs. det samme materiale spænder fra børnehavestart til skolestart
 - Det er naturligt at de 3-årige børn ikke når lige så langt i de enkelte testdele som de 7-årige, og det skal ikke give anledning til bekymring!
- Testen går på at tegne et så retvisende billede af barnets sproglige niveau i den givne situation.
 - Det gælder ikke om at hjælpe barnet til at få så høj score som muligt.
 - Man kan ikke det samme i en testsituation som i mere afslappede opgivelser. Det er ikke barnets fuld kompetencer der afdækkes.

BEREGNET TIL BØRN I ALDEREN 3, 5-6 OG 6-7 ÅR **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVMÅL **GENERELLE BEGRÆNSNINGER**

- Sprogvurdering er en stikprøve
- Kun yderst begrænset empirisk viden i forhold til
 - 1) Tosprogede 3-7-åriges tilegnelse af dansk og/eller modersmålet.
 - 2) Sprogtilegnelsen hos børn fra 5;6-7;0 år med dansk som modersmål.
 - 3) Optimale indsatsstrategier for både et- og tosprogede børn fra 3-7 år med sproglige problemer.

BEREGNET TIL BØRN I ALDEREN 3, 5-6 OG 6-7 ÅR **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVNING

Formål med normering

- Standardisering af materialet
 - Beskrivelse af fordeling af børn og udvikling af normer
 - Både et- og tosprogede børn skal sammenlignes med normen for etsprogede børn så derfor skal kun etsprogede børn indgå i selve normeringen

BERGSTRØM LILJES **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVNING

Formål med normering (fortsat)

- Variationsundersøgelse baseret på både et- og tosprogede børn
 - Beskrive et- og tosprogede børns sprogtilegnelse baseret på en række baggrundsfaktorer og undersøgelse af sprogligt miljø
 - "Udviklingsprofiler der skal anvendes til at kvalificere efterfølgende indsats

BERGSTRØM LILJES **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG LEVNING

Generelt om sprogvurdering

- Det er vigtigt at testen udføres så ensartet, validt og pålideligt som muligt
 - Samme barn skulle helst score det samme uanset om det blev testet af den ene eller den anden pædagog, i det ene eller det andet dagtilbud, i den ene eller den anden kommune
- Diktafonoptagelser afslører, at ikke alle læser instruktionerne lige grundigt.

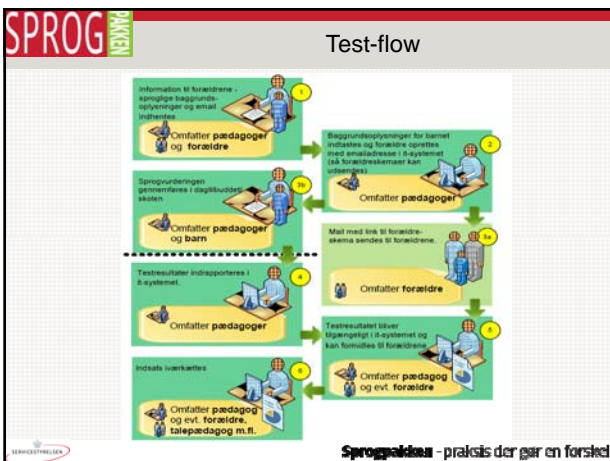
BERGSTRØM LILJES **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG <small>NEWARK</small>			
Sproglige dimensioner			
SPROGLIG DIMENSION	METODE	UDØVER	ANDRE
Læseforståelse – produktivt sprog			
• Ordforråd* /grammatik	Rapport		Forældre*
• Historiefortælling	Test		Pædagog/ Bhk.leder
Læseforståelse – receptivt sprog			
• Sprogforståelse	Test (2)	+ Klasse	Pædagog/ Bhk.leder
Afkodning – lydlig opmærksomhed			
• Lyde og stavelser	Test (6)	+ Klasse	Pædagog/ Bhk.leder
• Bogstavkendskab	Test	+ Klasse	Pædagog/ Bhk.leder
Generelle sproglige kompetencer			
• Sætningsgentagelse	Test		Pædagog/ Bhk.leder
• Hurtig navngivning	Test		Pædagog/ Bhk.leder
Kommunikative strategier			
• Kommunikative strategier	Rapport		Pædagog/ Bhk.leder

BERGSTEDSLEJDE **Sprogpakken - praksis der gør en forskel**

SPROG <small>NEWARK</small>			
Rækkefølge af test			
	3 år	Inden skolestart/Børnehaveklasse	
	Individuel	Individuel	Klasse
1	Ordforråd (+ kon. Ordforråd)	Ordforråd (+ kon. Ordforråd)	Ordforråd (+ kon. Ordforråd)
2	Skelen af sproglyde	Rim	Rim
3	Historiefortælling	Historiefortælling	
4	Sprogforståelse (1+2)	Sprogforståelse (1+2)	Sprogforståelse
5	Udtale af sproglyde	Skelen af sproglyde	
6		Bogstavkendskab	Bogstavkendskab
7		Hurtig navngivning	
8	Kommunikative strategier	Kommunikative strategier	Kommunikative strategier

BERGSTEDSLEJDE **Sprogpakken - praksis der gør en forskel**

SPROG NYVANG

Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Produktivt ordforråd

- Aldersgruppe
 - 3 år, inden skolestart og børnehaveklasse
- Hvem
 - Forældre uden barnet via nettet evt. hjulpet af pædagog/tolk
 - Pædagog hvis forældrene ikke kan dansk
- Hvordan
 - Efter man har indhentet forældrenes mailadresse fremsendes et skema som forældrene skal udfylde
- Indhold
 - Ordforråd (navneord, udsagnsord, stedord, etc.)
 - Grammatik/sætningsopbygning

BERGESTRÅLLEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVANG

Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Historiefortælling (individuel)

- Aldersgruppe
 - 3 år, inden skolestart og børnehaveklasse
- Hvem
 - Hvem
 - Pædagog sammen med barnet
- Hvordan
 - Barnet fortæller nogle historier ud fra nogle billeder
- Indhold
 - Siger noget om barnets evne til at fortælle en historie om sproglig kompleksitet

BERGESTRÅLLEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVANG

Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Historiefortælling (individuel)

BERGESTRÅLLEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVANG **Score**

- Hvor svær/let er denne at score?
- Overensstemmelse i score:

% of	Ballon	Mareridt
0 uoverensstemmelser	67%	61%
1 uoverensstemmelse	26%	23%
2 uoverensstemmelser	5%	13%
3 uoverensstemmelser	2%	3%

BERGESTEMMELEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVANG **Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Historiefortælling (individuel)**

- Særlige udfordringer
 - Barnet skal ikke sige mere end nødvendigt
 - Kan være vanskeligt at score
 - Kan være svært at omsætte barnets fortælling til modelsætningerne
 - MEGET VIGTIGT AT LÆSE INSTRUKTIONER/SE VIDEO MATERIALE
 - Vær opmærksom på "stikord" til rigtig valg af modelsætninger

BERGESTEMMELEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVANG **Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Kommunikative strategier**

- Aldersgruppe
 - 3 år, inden skolestart og børnehaveklasse
- Hvem
 - Pædagog udfylder rapport
- Hvordan
 - Pædagogen trækker på sit kendskab til barnet og børn i al almindelighed
- Indhold
 - Kommunikative strategier

BERGESTEMMELEN **Sprogakademiet** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVÅR **SPROGPAKKEN**

Eksempler fra 3-årsvurderingen:
Historiefortælling (individuel)

- Særlige udfordringer
 - Hvis man ikke kender barnet tilstrækkeligt kan det være svært at besvare.
 - Her kan man evt. inddrage en pædagog som er tættere på barnet

BERGSTRØM **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVÅR **SPROGPAKKEN**

Eksempler – før skolestart/BH Kl.:
Hurtig navngivning (individuel)

- Aldersgruppe
 - Inden skolestart og børnehaveklasse
- Hvem
 - Pædagog sammen barnet i en struktureret test
- Hvordan
 - Barnet skal navngive nogle objekter/farver på tid
- Indhold
 - Generel sproglige arbejdshukommelse

BERGSTRØM **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG NYVÅR **SPROGPAKKEN**

Eksempler – før skolestart/BH Kl.:
Hurtig navngivning (individuel)

HURTIG NAVNGIVNING

Tid: (minutter) (sekunder)
Antal fejl i alt: _____

BERGSTRØM **Sprogpakken** - praksis der gør en forskel

SPROG PRÆKVEN **Eksempler – før skolestart/BH Kl.: Hurtig navngivning (individuel)**

- Særlig udfordring
 - Nogle børn er ikke så gode til at sige billederne hurtigt uden at pege på billedet.
 - Andre peger ikke og så skal man være opmærksom i forhold til at følge med i hvor langt barnet er kommet.
 - Undgå at pege for barnet da man på den måde er med til at sætte tempoet
 - Husk at tage tid

BERGESTRØMMELEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG PRÆKVEN **Eksempler – før skolestart/BH Kl.: Lydlig opmærksomhed**

TESTEN		Dato (dd-mm)	Start kl.:	:	Slut kl.:	:
Nr.	Ord	Test A	Del	Scoring		
1.	Sig isvaffel uden at sige is	vaffel		☐		
2.	Sig spisebord uden at sige spise	bord		☐		
3.	Sig tandpasta uden at sige tand	pasta		☐		
4.	Sig regnvejr uden at sige regn	vejr		☐		
Nr.	Stavelse	Test B	Del	Scoring		
1.	Sig banan uden ba	nan		☐		
2.	Sig kalkun uden kun	kal		☐		
3.	Sig pingvin uden vin	ping		☐		

BERGESTRØMMELEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel

SPROG PRÆKVEN **Eksempler – før skolestart/BH Kl.: Lydlig opmærksomhed (individuel)**

- Særlig udfordring
 - Vigtigt at udtale ordene tydeligt
 - Må kun gentages én gang
 - Testen kan være lidt vanskelig for nogle af børnene at forstå
 - Man kan komme til at hjælpe/gør det vanskeligere ved at trække udtalen af det element der skal fjernes

BERGESTRØMMELEN **Sprogpraksis** - praksis der gør en forskel
